

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel. 8 706 62 008, faks. 8 706 62 000, el.p. aaa@aaa.am.lt, <http://gamta.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

UAB „Geodezijos linija“ 2017-10-13 Nr. (28.2)-A4-10605
Skudžiūnų ŽŪB į 2017-09-20 Nr. Prašymą
Raseinių rajono savivaldybės administracijai
Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie
Sveikatos apsaugos ministerijos Kauno
departamentui
Kauno apskrities PGV Raseinių priešgaisrinei
gelbėjimo tarnybai
Kultūros paveldo departamento prie Kultūros
ministerijos Kauno teritoriniam padalinii

Kopija
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos
Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentui

ATRANKOS IŠVADA DĖL ŠVELNIAKAILIŲ ŽVĖRELIŲ (AUDINIŲ) VEISIMO IR AUGINIMO VEIKLOS SKUDŽIŪNŲ K., PAGOJUKŲ SEN., RASEINIŲ R. POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. **Informaciją pateikė.** UAB „Geodezijos linija“, Vilniaus g. 174A, Šiauliai, el.p. info@geoline.lt

2. **Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas.** Skudžiūnų ŽŪB, Bogušių k., Pajojukų sen., Raseinių r.; pirmininkas Juozas Načajus tel. 8 698 29357, el.p. irenadaktariene@gmail.com

3. **Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas.** Švelniakailių žvėrelių (audinių) veisimas ir auginimas.

Atranka atliekama planuojamai ūkinei veiklai, įrašytai į planuojamos ūkinės veiklos, kuriai turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo (toliau - PAV), rūšių sąrašą, nurodytą Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos (toliau – PŪV) poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2 priedo 1.2 punktą „Kitų naminių gyvulių auginimas (daugiau kaip 200 gyvulių)“.

4. **Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta.** PŪV numatyta vykdyti Skudžiūnų k., Pajojukų sen., Raseinių r., teritorijoje, kuri patenka į šių sklypų ribas: 1,0289 ha ploto žemės ūkio paskirties žemės sklypą (kad. Nr. 7228/0002:490); 2,7537 ha ploto žemės ūkio paskirties žemės sklypą (kad. Nr. 7228/0002:493); 0,3342 ha ploto žemės ūkio paskirties žemės sklypą (kad. Nr. 7228/0002:494); 8,4250 ha ploto žemės ūkio paskirties žemės sklypą (kad. Nr. 7228/0002:491); 2,2273 ha ploto žemės ūkio paskirties žemės sklypą (kad. Nr. 7228/0002:492); 1,3571 ha ploto žemės ūkio paskirties žemės sklypą, (kad. Nr. 7228/0002:307); 0,015 ha ploto žemės ūkio paskirties žemės sklypą, kurio kad. Nr. 7228/0002:327. Teritorijoje numatoma stoginių, mėšlidės, srutų rezervuaro, technologinių kelių statyba. Ūkinė veikla planuojama 7,3 ha ploto teritorijoje.

Artimiausia sodyba nuo PŪV teritorijos yra apie 180 m atstumu šiaurės kryptimi, nuo PŪV objektų iki šios sodybos – daugiau kaip 390 m. Iki artimiausios rekreacinės teritorijos – Akstinių

tvenkinio apie 740 m. PŪV teritorija į saugomas teritorijas nepatenka. PŪV objektai nepatenka į artimiausio vandens telkinio Liolingės upės pakrantės apsaugos Artimiausia saugoma teritorija – Dubysos regioninis parkas, Lyduvėnų kraštovaizdžio draustinis, iki kurių atstumas apie 960 m. Artimiausios Natura 2000 teritorijos – Paukščių apsaugai svarbi teritorija (PAST) Dubysos upės slėnis (LTRASBOO1), iki kurios apie 2,7 km, ir Buveinių apsaugai svarbi teritorija (BAST) Dubysos upė žemiau Lyduvėnų (LTRAS002), iki kurios apie 2,8 km nuo PŪV veiklos teritorijos. Remiantis Raseinių rajono savivaldybės bendrojo plano žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžiniu, PŪV teritorija patenka į žemės ūkiui skirtą teritoriją. PŪV neprieštaruoja Raseinių rajono bendrojo plano sprendiniams. Planuojama teritorija nesiriboja su nekilnojamųjų vertybių teritorijomis. Artimiausias kultūros paveldo vertybių registro objektas yra Skaraitiškės dvaro sodyba, esanti Raseinių r. sav., Šiluvos sen., Skaraitiškės k., atstumas apie 1,8 km nuo PŪV teritorijos.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas. Švelniakailių žvėrelių ūkyje numatoma laikyti iki 10000 suaugusių audinių patelių (t.y. 250 SG). Atrankoje nurodomi kiekiai pagal šį maksimalų planuojamą auginti suaugusių žvėrelių kiekį.

Audinių auginimo technologini procesą sudaro: žvėrelių šėrimas, girdymas, mėšlo šalinimas veterinarine priežiūra. Apvaisintos patelės bus įsigijamos iš Danijos audinių auginimo fermų. Audinės yra poruojamos kovo mėnesį, vaikus atsiveda balandžio - gegužės mėnesį. Skaičiuojama, kad patelės atsiveda 5 jauniklius, vadinasi ūkyje per metus bus atsivedama apie 50 000 jauniklių. Jaunikliai kartu su juos atvedusiomis patelėmis auginami iki 2 mėnesių amžiaus. Vėliau perkeliama į atskirus narvelius ir auginami iki lapkričio - gruodžio mėnesio, kuomet neatrinkti į bandą yra užmigdomi. Žvėrelių bonitavimas t. y. atrinkimas pagal tam tikrus geriausius žvėrelių kriterijus (pagal svorį, plauko spalvą, plauko ilgį, vislumą ir kt.) numatomas spalio mėn.

Žvėreliai stoginėse bus laikomi metalinio tinklo narvuose su durelėmis ir juose prikabintais uždariais lizdais su šoninėmis aklinėmis sienelėmis. Žvėreliams patekti iš lizdo į narvą, lizdo sienelėje nuo narvo pusės bus daroma 120 mm skersmens anga. Narvo užpakalinėje dalyje įrengiamos girdyklos. Narvai gaminami iš metalinio karštai cinkuoto arba nerūdijančio plieno 2,0–2,45 mm skersmens vielos tinklo su akutėmis. Pagrindinis narvų tinklo tankis 25,4x25,4 mm, žvėrelių tuštinimosi vietoje – 25,4x38,1 mm, pašarų išdavimo vietoje 19,0÷25,4x25,4 mm. Jauniklių auginimo metu į patelės narvą bus įdedamos papildomos metalinio tinklo arba perforuoto plastiko grindys su mažo dydžio angomis. Audinės bus šeriamos 2 kartus per dieną. Numatoma, kad maisto reikės iki 570 t/metus. Maistas bus vežamas kas 2 dienas iš įmonės, gaminačios pašarą švelniakailiams žvėreliams. Atvežti produktai laikomi specialiuose termoinduose.

Atvežti iš karantinavimo fermos, numatomos Tverijoniškės k., Pajūjū sen., Raseinių r. savivaldybėje, ir atrinkti į veislinę bandą žvėreliai išskirstomi po vieną į narvelius, o neatrinkti lapkričio – gruodžio mėnesiais yra užmigdomi. Žvėreliai užmigdomi mobilioje dujų kameroje, anglies monoksido dujomis, kurios gaminamos benzininiu varikliu. Audinių kūnai bus lupami vietoje, tam skirtoje lupykloje. Krite žvėreliai bus laikomi specialiuose konteineriuose ir priduodami į UAB „Rietavo veterinarinė sanitarija“.

Užmigdytų žvėrelių kūnai nuvežami į lupyklą, esančią fermos teritorijoje. Kailių apdirbimo patalpos grindys nelaidžios skysčiams. Išimti iš dujų kameros kūneliai metami į bugnus su pjuvenomis, kad išsivalytų kailis. Bugnuose sukasi iki 30 min. Išėmus kūnelius nukarpomos priekinės kojos per sanarį ir jie paliekami atvėsti. Atvėsus kūneliai vėl metami į bugnus ir juose sukami apie 20 min. Toliau dedami ant stalo, nupjaunamos galinės kojos ir uodega, oda su riebalų sluoksniu nureriama. Nereikalingi kūneliai atiduodami atliekų tvarkytojams. Nulupti kailiai nuriebalinti su tam skirtu mechanizmu. Nuriebalinimo metu susidariusios atliekos atiduodamos atliekų tvarkytojui. Nuriebalinti kailiukai dar kartą metami į kailiukų bugną, sukami apie 20 min. Po šių procesų kailiukai ištempiami su mechanizmu WRAP ir laikomi džiovykloje, esančioje fermos teritorijoje. Džiovinimo įrenginys elektrinis, 6 kW galios. Ten laikomi nuo 2 iki 5 parų priklausomai nuo oro. Kailių lupyklą numatoma įrengti uždaroje patalpoje, kurioje bus palaikoma reikiama temperatūra ir drėgmė. Lupimo metu susidariusias atliekas atiduoti pagal sutartis atliekų tvarkytojams. Patalpas reguliariai numatyta valyti ir dezinfekuoti. Cheminis kailių apdorojimas vietoje nenumatomas. Audinių kūnai bus lupami vietoje, susidariusios atliekos, kaip ir krite

žvėreliai bus laikomi šaltai specialiuose konteineriuose ir pridudami į UAB „Rietavo veterinarinė sanitarija“ (kritę žvėreliai reguliariai pagal poreikį, o lupimo metu susidariusios atliekos - po lupimo). Kailių lupimas ir džiovinimas trunka apie 1-1,5 mėnesio.

Tirštą mėšlą planuojama kaupti 600 m³ talpos mėšlidėje, o srutas ir plovimo nuotekas – 3000 m³ talpos lagūnos tipo srutų kauptuve.

Siekiant išvengti paviršinio ir požeminio vandens taršos, įrengiant mėšlidę ir srutų kaupimo rezervuarą bus įrengiamas nelaidus bei sandarus hidroizoliacinis sluoksnis. Mėšlidėje ir skysto mėšlo kauptuve tilps ne mažiau kaip 6 mėnesius kauptas skystas mėšlas. Kaupiamas mėšlas bus uždengiamas tentu, todėl paviršinės nuotekos į rezervuarą nepateks. Mėšlas bus tvarkomas laikantis Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. D1-367/3D-342 „Dėl mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašo patvirtinimo“ nustatytais reikalavimais.

Pagalbinio pastato šildymui bus naudojama katilinė, kurioje naudojamas kietas kuras (planuojama iki 3 t/m medienos briketų). Numatomas buitinio tipo katilas, kurio galingumas iki 20 kW. Oro tarša nežymi. Pagal Europos aplinkos agentūros oro teršalų emisijų aprašo vadovą EMEP/EEA (angl. Air pollutant emission inventory guidebook – 2016, 3. Agriculture, 3B Manure management), vykdant kailinių žvėrelių auginimo ūkinę veiklą auginant žvėrelius išsiskiria amoniakas, kuris taipogi yra kvapo skleidėjas, kietosios dalelės ir LOJ. Laikant iki 10000 audinių į aplinkos orą išsiskirs išsiskirs - 0,2 t/m amoniako, 0,18 t/m kietųjų dalelių ir 0,066 t/m LOJ. Mėšlo saugojimo metu į aplinkos orą išsiskirs apie 1,170 t/m amoniako. Nemalonių kvapų bus stengiamasi išvengti mėšlą nuolat šalinant į mėšlidę ir srutų rezervuarą, esančius pietinėje sklypo dalyje.

Numatyta naudoti vandenį iš vandenvietės ir vandens gręžinio, planuojamo sklypo teritorijoje. Ūkyje dirbs apie 30 darbuotojų, jų buitiniams reikmėms tenkinti planuojama sunaudoti iki 380 m³ vandens per metus. Vandenį numatoma naudoti iš vandenvietės. Vanduo žvėrelių girdymui bus naudojamas iš numatomo vandens gręžinio. Žvėrelių narvų valymui, plovimui ir dezinfekavimui, šėrimo indų plovimui, žvėrelių girdymui numatoma sunaudoti iki 18200 m³ vandens per metus. Šėrimo indai, tara, įrenginiai, įrankiai valomi, plaunami kiekvieną dieną po žvėrelių šėrimo. Plaunant šėrimo indus susidarys nuotekos, kurios bus kaupiamos nuotekų kaupimo rezervuare ir atiduodamos pagal sutartį nuotekų tvarkymu užsiimančiai įmonei. Nuotekų kaupimo rezervuaro talpa numatoma 20 m³. Narvelių plovimo nuotekos, pateks į lovius, esančius po narveliais, o iš jų kanalizaciniais tinklais tekės į skysto mėšlo kaupimo rezervuarą. Buitines nuotekas numatyta kaupti nuotekų kaupimo rezervuare ir pagal sutartį perduoti nuotekų tvarkymu užsiimančiai įmonei. Paviršinės nuotekos nuo pagalbinio ūkio pastatų stogų valomos nebus ir bus nuvedamos į žaliuosius plotus natūraliai infiltruoti į gruntą.

Planuojamos ūkinės veiklos metu nesusidarys didelis kiekis atliekų. Vykdamas kraikinio mėšlo mėšlidės ir lagūnos tipo srutų kauptuvo, stoginių statybą, buitinių ir ūkio patalpų įrengimą susidarys statybinės atliekos apie 20 t. Vykdamas planuojamą ūkinę veiklą, susidarys nedideli kiekiai mišrių buitinių atliekų - apie 30 m³/m. Kritę žvėreliai bus laikomi specialiuose konteineriuose ir pridudami į UAB „Rietavo veterinarinė sanitarija“.

Lietuvoje kvapas reglamentuojamas 2011 m. sausio 1 d., įsigaliojusių Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. V – 885 Lietuvos higienos norma HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“.

Didžiausia leidžiama kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore yra 8 europiniai kvapo vienetai (8 OUE/m³). Vadovaujantis „Kvapo metodinėmis rekomendacijomis“ amoniakas yra pagrindinis kvapo šaltinis. PŪV teritorijoje vykdoma nuo 1992 metų, skundų dėl kvapo nebuvo gauta, artimiausi gyventojai yra daugiau kaip už 390 m nuo PŪV įrenginių, todėl skaičiuojant analogiškų ūkinių veiklų, kai laikoma 3 kartus daugiau žvėrelių, kvapo koncentracija PŪV teritorijoje neviršija 8 OUE/m³ (siekia apie 1 OUE/m³).

Audinės triukšmo nekeliantys gyvūnai. Feros veikloje triukšmo, vibracijų, šviesos, šilumos ar elektromagnetinių spindulių nesusidarys. Analizuojamoje teritorijoje triukšmą, vibraciją, šviesą ar elektromagnetinę spinduliuotę skleidžiančių įrenginių nebus.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas. Sklypas nepatenka į saugomas ar į Natura 2000 teritorijas. Artimiausios Natura 2000 teritorijos – Paukščių apsaugai svarbi teritorija (PAST) Dubysos upės slėnis (LTRASBOO1), nuo analizuojamo objekto nutolusi apie 2,7 km.

6. Pastabos ir pasiūlymai

6.1. Užsakovas arba poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas apie priimtą atrankos išvadą per 10 darbo dienų turi pranešti visuomenei, vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005-07-15 įsakymu Nr. D 1-370 patvirtintame visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos apraše nustatyta tvarka. Užsakovas ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas nedelsdamas turi raštu informuoti atsakingą instituciją apie pranešimo paskelbimą minėtame tvarkos apraše nurodytose visuomenės informavimo priemonėse, kartu pridėdamas laikraščius, kuriuose skelbtas pranešimas, kopijas ir pranešimo, skelbto savivaldybės (seniūnijos) lentoje, kopiją su savivaldybės (seniūnijos) informacine žyma apie paskelbimą.

6.2. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už informacijoje poveikio aplinkai vertinimo atrankos išvadai pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones arba mažinti veiklos apimtį/nutraukti veiklą.

6.3. Veiklos vykdytojas visais atvejais privalės laikytis visų aktualių veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, keičiantis teisiniam reglamentavimui atitinkamai keisti veiklos rodiklius.

7. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą

7.1. PŪV neprieštarauja Raseinių rajono bendrojo plano sprendiniams. Visi sklypai patenka į agrarines teritorijas, kuriuose numatoma žemės ūkio veikla.

7.2. Įvertinus PŪV vietovės jautrumą aplinkosaugos požiūriu ir atstumus iki saugomų teritorijų, PŪV įgyvendinimas nedarys reikšmingo neigiamo poveikio saugomoms, „Natura 2000“ teritorijoms, kultūros paveldo objektams.

7.3. Aplinkos tarša atliekomis nenumatoma, kadangi visas PŪV metu susidarysiančias atliekas numatoma rūšiuoti ir perduoti atliekų tvarkytojui, turinčiam teisę tvarkyti šias atliekas. Kritusių žvėrelių skerdenos iki jų atidavimo specialioms įmonėms bus laikomos specialiuose konteneriuose ir po to pridudamos į UAB „Rietavo veterinarinė sanitarija“.

7.4. Mėšlas bus tvarkomas laikantis Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. D1-367/3D-342 „Dėl mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašo patvirtinimo“ nustatytais reikalavimais.

7.5. Nuotekos susidarančios buitinėse patalpose, plaunant šėrimo indus, maisto laikymo talpyklas bus surenkamos į rezervuarą ir perduodamos pagal sutartį nuotekų tvarkymu užsiimančiai įmonei.

7.6. Atsižvelgiant į analogiškų ūkių kvapo skaičiavimus ir taršos modeliavimą, amoniako koncentracijos yra labai mažos. Pagal 2012 m. kvapų valdymo metodines rekomendacijas amoniako kvapo slenksčio vertė yra 4,066 mg/m³ (tai atitinka apie 1 OUE/m³), todėl reikšmingo PŪV poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai neprognozuojama. Taip pat planuojama šiaurinėje ir šiaurės vakarų teritorijos pusėse užuovėjinės želdinių juostos įveisimas, kuri papildomai sumažintų kvapų sklaidimą gyvenamųjų teritorijų link.

8. Priimta atrankos išvada

Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus, vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 6 dalimi, priimama atrankos išvada: planuojamai ūkinei veiklai – Švelniakailių žvėrelių (audinių)veisimas ir auginimas Skudžiūnų k., Pajojūnų sen., Raseinių r. sav. poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Ši atrankos išvada galioja 3 metus nuo jos viešo paskelbimo datos. Šis sprendimas gali būti persvarstomas Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nustatyta tvarka – suinteresuota visuomenė, per 20 darbo dienų nuo atrankos išvados paskelbimo dienos turi teisę teikti atsakingai institucijai, šiuo atveju Aplinkos apsaugos agentūrai, pasiūlymus persvarstyti atrankos išvadą, kiti poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviai:

planuojamos ūkinės veiklos subjektai per 10 darbo dienų nuo atrankos išvados gavimo dienos turi teisę pateikti atsakingai institucijai motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą arba skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius), per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Direktoriaus įgaliota Poveikio aplinkai vertinimo
departamento direktorė

Justina Černienė

Ingrida Asanavičienė, (8 37) 337509, el. p. ingrida.asanaviciene@aaa.am.lt